

DOI: 10.58423/2786-6742/2025-10-181-200
УДК 332.1+005.21:303.725(477)

Вікторія МИКИТЕНКО

доктор економічних наук, професор,
головний науковий співробітник відділу просторового розвитку та якості життя,
Інститут демографії та досліджень якості життя імені М.В. Птухи НАН України,
м. Київ, Україна

ORCID ID: [0000-0002-8212-9777](https://orcid.org/0000-0002-8212-9777)

Scopus Author ID: [55907299400](https://orcid.org/55907299400)

e-mail: vmikitenko@ukr.net

(Corresponding author)

Маргарита ЧУПРИНА

кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри міжнародного бізнесу та логістики
Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»
м. Київ, Україна

ORCID ID: [0000-0002-3276-4473](https://orcid.org/0000-0002-3276-4473)

Scopus Author ID: [57214991800](https://orcid.org/57214991800)

ГІБРИДНЕ СТРАТЕГУВАННЯ ПРОСТОРОВОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ: МОДЕЛЬ СЦЕНАРНО-ІНТЕГРОВАНОГО ЕКОНОМІЧНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ

Анотація. У статті розкрито проблему стратегічного управління просторовим розвитком України в умовах поствоєнної трансформації, коли міжрегіональні диспропорції, ресурсна асиметрія та функціональна фрагментація регіонів актуалізують потребу у новій методології державного регулювання. Обґрунтовано, що традиційні моделі просторового планування та уніфіковані підходи до стратегування виявляють обмежену ефективність у ситуації глибокої поляризації регіонів і варіативності сценаріїв їхнього розвитку. У відповідь на ці виклики запропоновано модель гібридного стратегування просторового розвитку, яка інтегрує інструменти сценарного моделювання, функціонально-територіальної типізації та механізми інтегрованого економічного менеджменту. Виконано типізацію семи макрорегіональних зон України відповідно до їхніх сценарних форматів розвитку (реконструктивний, стабілізаційний, відновлювальний, реабілітаційний, інноваційно-експансивний).

Представлено й обґрунтовано концепт Стратегії сценарно-диференційованого інтегрованого управління реконструктивним просторовим розвитком України на 2025–2035 роки як системного документа стратегічної реконструкції, що відображає функціональну взаємодоповнюваність територій та забезпечує баланс між локальними потребами й національними пріоритетами. Аргументовано доцільність структуризації механізмів управління просторовим розвитком у чотири взаємопов'язані блоки: координаційний, трансформаційний, стабілізаційний та інституційно-забезпечувальний. Особливу увагу приділено розробці схеми міжзональної взаємодії між макрорегіональними зонами як

This is an Open Access article distributed under the terms of the [Creative Commons CC BY-NC 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/)

інструменту синхронізації управлінських дій, просторової узгодженості та сценарної адаптації. Отримані результати доводять, що гібридне стратегування реконструктивного просторового розвитку – є не лише реакцією на виклики воєнного та поствоєнного періоду, але й дієвим інструментом довгострокового підвищення ефективності просторової політики і сталого господарювання. Реалізація запропонованої моделі створює методологічні та практичні передумови для формування інтегрованої системи економічного менеджменту регіонального розвитку, орієнтованої на функціональну спеціалізацію, оптимізацію ресурсних потоків, сценарне балансування і досягнення міжрегіональної синергії. Результати, репрезентовані у статті, становлять теоретичну основу для подальших прикладних розробок у сфері просторової політики, інституційного забезпечення та економічного менеджменту реконструкції України в умовах зростання багатовимірних загроз і ризиків.

Ключові слова: просторовий розвиток, стратегування, сценарне моделювання, макрорегіональні зони, економічний менеджмент, управлінські механізми, гібридна модель, реконструкція, інституційне забезпечення.

JEL Classification: R11, R12, R58, O18, O21, H79

Absztrakt. A cikk feltárja Ukrajna térbeli fejlődésének stratégiai irányítási problémáját a háború utáni átalakulás környezetében, amikor az interregionális aránytalanságok, az erőforrás-aszimmetria és a regionális funkcionális fragmentáció aktualizálják az új állami szabályozási módszertan szükségességét. Megalapozásra kerül, hogy a hagyományos térbeli tervezési modellek és az egységes stratégiai megközelítések korlátozott hatékonysággal bírnak a régiók mély polarizációja és fejlődési forgatókönyvek változékonysága esetén. E kihívásokra válaszul javasolt egy hibrid térbeli fejlődési stratégiai modell, amely integrálja a forgatókönyv-modellezés, funkcionális-területi típusolás és integrált gazdasági menedzsment eszközeit. Kutatásra került Ukrajna hét makrorégiójának fejlődési forgatókönyvek szerinti típusigája (rekonstrukciós, stabilizációs, helyreállító, rehabilitációs, innovatív-expanzív).

Bemutatásra és megalapozásra került Ukrajna 2025–2035 közötti újjáépítési térbeli fejlődés-stratégiájának integrált irányítási koncepciója, mint a stratégiai újjáépítési rendszer dokumentuma, amely tükrözi a területek funkcionális kölcsönös kiegészítettségét és biztosítja az egyes helyi igények és a nemzeti prioritások közötti egyensúlyt. A tanulmány a területfejlesztési irányítási mechanizmusok négy egymással összefüggő blokkra való strukturálásának megvalósíthatóságát vitatja meg: koordináció, átalakítás, stabilizáció és intézményi támogatás. Különös figyelem lett fordítva a makrorégiók közötti interakciós séma kidolgozására, mint eszközre az irányítási intézkedések szinkronizálására, a térbeli összhang biztosítására és a forgatókönyv-alapú alkalmazkodásra. A kutatási eredmények azt bizonyítják, hogy a rekonstrukatív területfejlesztés hibrid stratégiája nemcsak a háborús és háború utáni időszak kihívásaira ad választ, hanem hatékony eszköz lehet a területi politika és a fenntartható gazdálkodás hatékonyságának hosszú távú javítására is. A javasolt modell megvalósítása módszertani és gyakorlati előfeltételeket teremt az integrált regionális fejlődés gazdasági irányítási rendszerének kialakításához, amely a funkcionális specializációra, az erőforrás-áramlások optimalizálására, a forgatókönyv-alapú kiegyensúlyozásra valamint a régiók közötti szinergia elérésére összpontosít. A cikkben bemutatott eredmények elméleti alapot képeznek a további alkalmazott fejlesztésekhez Ukrajna újjáépítésének területpolitikájához, intézményi támogatáshoz és gazdaságirányítás terén, a növekvő többdimenziós fenyegetések és kockázatok közepette.

Kulcsszavak: térbeli fejlődés, stratégiai tervezés, forgatókönyv-modellezés, makrorégiók, gazdasági irányítás, irányítási mechanizmusok, hibrid modell, rekonstrukció, intézményi támogatás.

Abstract. The article addresses the problem of strategic management of Ukraine's spatial development in the context of post-war transformation, when interregional disparities, resource asymmetry, and functional fragmentation of regions highlight the need for a new methodology of state

regulation. It is substantiated that traditional models of spatial planning and unified approaches to strategizing demonstrate limited effectiveness under conditions of deep regional polarization and the variability of development scenarios. In response to these challenges, a model of hybrid strategizing of spatial development is proposed, which integrates tools of scenario-based modeling, functional-territorial typology, and mechanisms of integrated economic management. A typology of seven macro-regional zones of Ukraine has been carried out according to their scenario-based development formats (reconstructive, stabilizing, recovery-oriented, rehabilitative, innovation-expansive).

The concept of the Strategy for Scenario-Differentiated Integrated Management of Ukraine's Reconstructive Spatial Development for 2025–2035 is presented and substantiated as a systemic document of strategic reconstruction that reflects the functional complementarity of territories and ensures a balance between local needs and national priorities. The feasibility of structuring spatial development management mechanisms into four interrelated blocks—coordination, transformation, stabilization, and institutional support—is argued. Particular attention is given to the development of an interzonal interaction scheme between macro-regional zones as a tool for synchronizing managerial actions, achieving spatial coherence, and ensuring scenario-based adaptation. The findings demonstrate that hybrid strategizing of reconstructive spatial development is not only a response to wartime and post-war challenges, but also an effective long-term instrument for improving spatial policy and ensuring sustainable economic governance. The implementation of the proposed model creates methodological and practical prerequisites for building an integrated system of economic management of regional development, oriented toward functional specialization, optimization of resource flows, scenario balancing, and the achievement of interregional synergy. The results presented in the article provide a theoretical foundation for further applied developments in the field of spatial policy, institutional support, and economic management of Ukraine's reconstruction under conditions of growing multidimensional threats and risks.

Keywords: spatial development, strategizing, scenario modeling, macro-regional zones, economic management, managerial mechanisms, hybrid model, reconstruction, institutional support.

Постановка проблеми. Досвід України у період дії воєнного стану засвідчує, що масштабні руйнування та нерівномірність відновлювального потенціалу регіонів формують унікальний виклик для системи просторового управління. У цих умовах виникає потреба у новій архітектоніці просторового стратегування, яка враховує сценарну специфіку, функціональну роль і ризикові профілі *макрорегіональних зон* (МРЗ). Уніфіковані моделі стратегічного планування і чинні інструменти державної регіональної політики виявляють обмежену ефективність у забезпеченні комплексної адаптації управлінських рішень до умов воєнного й поствоєнного періоду. Це зумовлює наукову проблему відсутності цілісної і, водночас, адаптивно-функціонально узгодженої моделі *сценарно-орієнтованого економічного менеджменту*¹, здатної убезпечити стратегічну координацію між МРЗ із контрастними сценаріями розвитку, різним рівнем руйнувань і ресурсним потенціалом. У цьому контексті

¹Сценарно-інтегрований економічний менеджмент – новий підхід до управління соціально-економічною системою держави, який: а) визначає, що планування, прийняття рішень і розподіл ресурсів та активів з урахуванням кількох альтернативних сценаріїв розвитку; б) поєднує економічні інструменти (бюджетування, інвестиційне стимулювання, трансфери), управління ризиками та моделювання майбутніх подій, забезпечуючи адаптивність управління й узгодження регіональних рішень; в) передбачає, що для кожної МРЗ формується специфічний набір політик, які враховують можливі сценарії (мобілізація, компресія, декомпресія чи модернізація), що інтегруються між собою й синхронізуються вертикально (від національного до місцевого рівня) та горизонтально (між сімома МРЗ).

особливої актуальності набуває впровадження *гібридного стратегування*² реконструктивного просторового розвитку як методологічної основи побудови гнучкої системи управління, що поєднує сценарне планування, функціональну типізацію механізмів, просторову взаємодоповнюваність регіонів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Зауважимо, що у контексті пошуку ефективних моделей управління просторовим розвитком держави в умовах глибоких структурних трансформацій, значна увага має приділятися питанням стратегічного планування, регіонального вирівнювання, адаптивного менеджменту та інтеграції регіонів у єдиний економічний простір. Серед вітчизняних і зарубіжних дослідників, які висвітлюють проблематику просторової політики, варто відзначити праці, присвячені регіональній дезінтеграції в умовах криз (А. Rodríguez-Pose, Е. Garcilazo) [1], теорії нової регіональної політики (F. Barca, Р. McCann, А. Rodríguez-Pose) [2], просторовій економіці і кластерному розвитку (А. Copus, С. Gräbner, J. Hafele) [3,4], а також управлінню ризиками й регіональній та екологічній резиліентності (S. Davies, M. Valderrábano, С. Nelson, Е. Nicholson, А. Etter) [5,6]. При цьому, в українському науковому дискурсі також активно досліджуються питання територіального планування та соціо-еколого-економічної трансформації регіонів (Б. Данилишин, І. Бистряков, Е. Лібанова, В. Пилипів, та ін.) [7,8], стратегічного управління розвитком територій і сценарного моделювання регіонального розвитку (Н. Покровська, І. Залуцький, І. Сторонянська) [9,10], післякризової реконструкції економіки (І. Підоричева) [11].

Разом із тим, актуальним залишається дефіцит цілісних моделей, які поєднують інституційне, сценарне та функціонально-просторове стратегування в єдину систему економічного менеджменту. Недостатньо опрацьованими залишаються аспекти структурного угруповання механізмів управління у відповідності до сценарної спеціалізації макрорегіонів [12] а також моделі міжзональної координації та стратегування в умовах гібридного просторового розвитку [13]. Поряд із цим, потребує подальшого наукового обґрунтування інтеграція інструментів стратегічного управління у форматі сценарно-диференційованої архітектури, що забезпечує цільове балансування ресурсів, функцій і ролей МРЗ в єдиній системі просторової реконструкції держави. Саме ці аспекти і формують предмет дослідження у межах наукової статті.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Незважаючи на наявність численних досліджень, присвячених просторовому розвитку, регіональному стратегуванню та відновленню посткризових територій, значна частина проблематики залишається лише частково опрацьованою. У

²Гібридне стратегування (за авторськими обґрунтуваннями) – це методологія розробки й реалізації державної просторової реконструктивної політики, яка об'єднує інструменти сценарного моделювання, функціонально-територіальної типізації та інтегрованого економічного менеджменту. Її суть полягає в одночасному й синхронному використанні різних стратегічних форматів (мобілізації, стабілізації, модернізації, реіндустріалізації, тощо) та комбінуванні централізованих і децентралізованих управлінських механізмів задля адаптації господарських систем держави до різних умов у контексті досягнення як швидкого їхнього відновлення та регенерації, так і довгострокового сталого розвитку і господарювання.

сучасних умовах зростання міжрегіональної поляризації, асиметрії ресурсного потенціалу та сценарної неоднорідності МРЗ України в умовах війни, недостатньо науково осмисленими залишаються: а) методологічні засади побудови гібридної системи стратегування, яка інтегрує сценарні формати розвитку, функціональну типізацію територій та інструменти державного управління в єдину управлінську архітектуру; б) типізація та структурне угруповання багаторівневих механізмів управління просторовим розвитком з урахуванням цільової функції кожної МРЗ, її ступеня руйнувань, логістичної спроможності та кадрового потенціалу; в) модель міжзонального узгодження дій у межах сценарно-контрастних регіонів, яка б забезпечувала синхронізацію стратегій, балансування ресурсів і взаємодоповнюваність просторових ролей; г) інституційно-інструментальна реалізація концепту *Стратегії сценарно-диференційованого інтегрованого управління реконструктивним просторовим розвитком України на 2025–2035 рр. (ССДПУ-2035)* як базового документа політики післявоєнного відновлення з урахуванням адаптивності, узгодженості та функціональної відповідності управлінських дій; д) системна інтеграція механізмів стратегічного планування у форматі гібридної, але структурно впорядкованої моделі економічного менеджменту, що враховує полярність ризиків і ресурсів у регіональному розрізі. Таким чином, загальна наукова проблема просторової реконструкції України потребує розвитку нових інструментів і моделей стратегічного управління, які здатні не лише адаптуватися до динамічних зовнішніх викликів, але й забезпечити цілісність, ефективність і скоординованість регіонального розвитку в межах єдиного простору.

Матеріали і методи. У дослідженні використано комплекс методологічних підходів, що забезпечують багатовимірний аналіз реконструктивного просторового розвитку України. Базовими матеріалами стали статистичні дані національних та міжнародних органів (Державної служби статистики України, Світового банку, Євростату), а також результати авторських напрацювань із питань регіональної економіки та соціально-економічної безпеки. Методологічну основу становить сценарно-прогностичний підхід, що поєднано з методами системного аналізу, економіко-математичного моделювання та порівняльної типологізації макрорегіональних зон. Використано інструменти функціонально-територіальної класифікації, SWOT-аналізу та когнітивного картування, які дали змогу формалізувати детермінанти гібридного стратегування. Отримані результати узагальнено шляхом побудови інтегрованої моделі сценарно-інтегрованого економічного менеджменту, що поєднує процедури декомпресії та компресії ресурсів, синхронізує економічні, соціо-екологічні й безпекові пріоритети та забезпечує адаптивність просторової стратегії в умовах післявоєнної трансформації.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою статті є розроблення моделі гібридного стратегування просторового розвитку України на основі сценарно-інтегрованого економічного менеджменту. Основне завдання

полягає в типізації регіонів, структуризації управлінських механізмів та формуванні інструментів міжзональної координації в межах моделі Стратегії сценарно-диференційованого інтегрованого управління реконструктивним просторовим розвитком України на 2025–2035 рр.

Виклад основного матеріалу дослідження. У повоєнних умовах, коли просторові дисбаланси, демографічні втрати, руйнація критичної інфраструктури та деградація місцевих економік набули системного характеру, стратегічна потреба у структурному переформатуванні механізмів управління просторовим розвитком стала визначальним чинником формування довгострокової державної політики України в умовах постійного нарощення різної природи загроз і ризиків. Системне стратегування *реконструктивного просторового розвитку* (РПР) не може ґрунтуватися на уніфікованому або лінійному підході. Натомість, воно вимагає впровадження нових гібридних сценаріїв, здатних враховувати багатовекторність ризиків, полярність регіональних потенціалів та динаміку трансформаційних процесів. Актуальність структурного угруповання механізмів управління в межах цих сценаріїв обумовлюється нагальною необхідністю забезпечення синергії між функціональними типами різних територій, типологізованих за рівнем руйнувань, соціальної напруги, наявності трудових ресурсів, економічного потенціалу та логістичної спроможності. Саме тому, опрацювання та систематизація структур управлінських механізмів на рівні МРЗ, що охоплюють усі територіально-функціональні кластери України, є критично необхідним задля формування дієвих стратегій регенерації, стабілізації та зростання. Запропоноване науково-прикладне завдання охоплює сім повоєнних МРЗ [12] України, кожна з яких репрезентує унікальний сценарний формат розвитку, що вимагає специфічної архітектури управлінських механізмів. А, саме: Зона стратегічного мобілізаційного відновлення (№1) – в якості плацдарму активного нарощення ресурсної мобільності та оперативного переформатування господарської структури; Транзитно-Координаційна МРЗ (№2) – як центр логістичної інтеграції та сценарного згладжування просторових дисбалансів; Східна та Південна регіональні Зони *контрольованої декомпресії*³ (№ 3 і № 4) – як осередки цільового пом’якшення соціо-еколого-економічної напруги; Західна Зона економічного збудження (*економічної компресії*⁴) (№5) – як середовище економічного зосередження та накопичення трудових ресурсів; Центральна Зона модернізації (№6) – як осередок впровадження технологічного прориву і структурної реконструкції інфраструктури; Південно-Східний індустріальний

³Контрольована декомпресія – це управлінська стратегія: а) спрямована на поступове зменшення соціо-еколого-економічного навантаження в регіонах, які постраждали від воєнних дій та мають високий рівень напруги; б) включає регульоване повернення населення і релокованих підприємств, відновлення інфраструктури, створення «гуманітарних коридорів» і стабілізаційних програм (розрядка напружених територій шляхом перерозподілу ресурсів і активів, а також послуг та суттєвого зниження масштабів різної природи ризиків).

⁴Економічна компресія – цілеспрямована концентрація економічної активності та людських ресурсів у відносно безпечних і перспективних регіонах. У зонах економічної компресії мають створюватися умови задля швидкого зростання (акумулюються інвестиції, розвиваються бізнес-інкубатори, мобілізується трудовий потенціал), що дозволяє максимально ефективно використовувати наявні ресурси й активи для відновлення економіки України.

пояс (№7) – як основа реіндустріалізації та запуску експортно-орієнтованих виробництв.

Актуалізація і наукове забезпечення процесу структуризації механізмів управління у межах гібридних сценаріїв РПР не лише відображає потребу у гнучких управлінських інструментах, а й формує методологічну базу для побудови адаптивної, регіоналізованої та стратегічно узгодженої системи посткризового просторового відновлення країни.

Для наукового обґрунтування побудови *гібридної моделі стратегування* (ГБСС) здійснено типізацію семи МРЗ України відповідно до їхнього функціонально-територіального статусу та потенціалу сценарного розвитку (табл. 1). Представлена типологія відображає базові відмінності між зонами за критеріями просторової реконструкції, стабілізації, відновлення, реабілітації та інноваційно-експансивного розвитку. Вона слугує підґрунтям для визначення сценарно-диференційованих траєкторій та вибору інструментів інтегрованого управління просторовим розвитком. Проте, визначеність ключових ГБСС розвитку МРЗ та відповідності типів механізмів управління потребують пояснення їх особливостей й обґрунтованості домінантних механізмів:

Зона № 1. Ключовий сценарій: мобілізаційне відновлення та швидке реагування. Особливості сценарію – території МРЗ зазнали руйнувань, втрат інфраструктури, демографічних і ресурсних дисбалансів, які потребують високої оперативності у відновленні базових функцій і запуску первинних виробничих та соціальних процесів. Домінантні механізми: мобілізації (спрямовані на швидке акумулювання ресурсів і людського капіталу); антикризове реагування (адаптивне управління в умовах високої динаміки загроз); концентрація ресурсів (для відновлення *критичної інфраструктури* (КІ) і життєзабезпечення для якості життя населення).

Таблиця 1.

Типізація механізмів управління МРЗ у контексті РПР *

Макрорегіональна Зона/ № МРЗ	Ключовий сценарний формат	Домінантні механізми управління
1. Зона стратегічного мобілізаційного відновлення (Зона «Активізації»)	Мобілізаційне відновлення та швидке реагування.	Механізми мобілізації, антикризового реагування, ресурсної концентрації.
2. Транзитно-Координаційний макрорегіон («Координація просторового розвитку»).	Координаційна інтеграція та логістична синергія.	Механізми інтеграційної координації, логістичного управління, міжрегіонального балансування.
3. Східна регіональна Зона контрольованої декомпресії.	Контрольована декомпресія та стабілізація.	Механізми стабілізації, соціальної декомпресії, адаптивного управління.
4. Південна регіональна Зона контрольованої декомпресії.	Контрольована декомпресія та стабілізація.	Механізми стабілізації, локалізації соц. ризиків, підтримки життєзабезпечення.

Макрорегіональна Зона/ № МРЗ	Ключовий сценарний формат	Домінантні механізми управління
5. Західна регіональна Зона економічного збудження та компресії.	Економічна компресія та концентрація ресурсів.	Механізми економічної компресії, регіонального залучення, трудової мобільності.
6. Центральна Зона інфраструктурної модернізації.	Технологічна модернізація та інфраструктурний прорив.	Механізми технологічного розвитку, проєктного управління, інфраструктурної реконструкції.
7. Південно-Східний індустріальний пояс (індустріальний ромб).	Реіндустріалізація і промисло-ве відновлення для нарощення стратегічного потенціалу.	Механізми реіндустріалізації, стимулювання інвестицій, експортної орієнтації, забезпечення сталого господарювання.

* Визначено, обґрунтовано і систематизовано авторами за урахування джерел [12-14]

Зона № 2. Сценарій: координаційна інтеграція та логістична синергія. Особливості: зона виступає єдиним мостом між східними, центральними і західними частинами країни, що має ключове значення для перерозподілу ресурсів, організації логістичних вузлів, оптимізації потоків переміщення. Домінантні механізми: інтеграційна координація (міжрегіональне узгодження програм розвитку); логістичне управління (впорядкування транспортної, енергетичної й інформаційної інфраструктури); балансування просторових диспропорцій (зменшення надлишкової концентрації на окремих територіях).

Зона № 3. Ключовий сценарій: контрольована декомпресія та стабілізація. Особливості: є зоною високого соціального, інфраструктурного і безпекового навантаження, потребує регульованої «розрядки» (поступової стабілізації, повернення населення, адаптації базових сервісів). Механізми: стабілізація (гарантування безпеки, базових стандартів життязабезпечення); соціальна декомпресія (профілактика ескалації соц-конфліктів); адаптивне управління (реагування на перманентно змінні загрози).

Зона № 4. Ключовий сценарій: контрольована декомпресія та стабілізація. Особливості: як і східна, південна МРЗ – є прикордонною, має підвищену концентрацію поствоєнних ризиків, але також потенціал для відновлення морської логістики та аграрного сектору. Домінантні механізми: стабілізація ситуації (забезпечення контрольованого відновлення); локалізація соціальних ризиків (запобігання демографічним втратам); підтримка життязабезпечення (швидке відновлення критичних функцій) і підвищення якості життя населення.

Зона № 5. Ключовий сценарій – економічна компресія та концентрація ресурсів. Особливості: умовно безпечна МРЗ, яка в умовах війни акумулювала людський капітал, частково збережену інфраструктуру і має високий потенціал швидкого запуску економіки. Домінантні механізми – механізми економічної компресії (максимально ефективного використання сконцентрованих ресурсів різної природи); залучення підприємницької активності з розвитком локального бізнесу та релокованих підприємств; підтримка трудової мобільності з використанням переміщених трудових ресурсів.

Зона № 6. Ключовий сценарій: технологічна модернізація та

інфраструктурний прорив. Особливості: центр країни відіграє роль інституційного, інфраструктурного, промислового та технологічного ядра; можливо реалізувати проєкти нового покоління (смарт-інфраструктури, цифровізації, інноваційних агро- та еко-платформ). Домінантні механізми: механізми технологічного розвитку (стимулювання розвитку та впровадження ІТ, зелених технологій, розумних міст); проєктне управління (для реалізації стратегічних ініціатив); інфраструктурна реконструкція (інвестування у багатофункціональні хаби).

Зона № 7. Ключовий сценарій: реіндустріалізація та промислове відновлення. Особливості: індустріальна МРЗ має значний потенціал (важливе значення для економіки) для запуску нової хвилі промислового виробництва, орієнтованого як на внутрішній ринок, так і на експорт. Механізми: реіндустріалізації (створення сучасних промислових кластерів); інвестиційне стимулювання (залучення приватного і публічного капіталу); експортна орієнтація (просування на ринки з урахуванням євроінтеграційного вектору).

Приведене проєктне структурно-функціональне угруповання механізмів формує основу інтегрованої системи ГБСС, яка поєднує просторову специфіку кожної МРЗ з індивідуальною конфігурацією інструментів державної підтримки, управління ризиками та реконструктивного розвитку. Система побудована за п'ятьма структурними компонентами (табл. 2) і є багаторівневою адаптивною архітектурою, здатною гнучко реагувати на різноспрямовані виклики, потенціали й ризики післявоєнної трансформації. Ключовим принципом виступає сценарно-функціональна спеціалізація МРЗ, що визначає їхню стратегічну роль і налаштовує відповідний набір управлінських інструментів.

Таблиця 2.

Структурні компоненти інтегрованої системи ГБСС РПР *

Компонент	Змістове наповнення
1. Сценарна визначеність	Упорядкування зон за домінуючими сценаріями (мобілізація, стабілізація, модернізація, компресія, координація, реіндустріалізація).
2. Цільова функція зони	Визначення ключової місії зони у національній системі РПР (відновлення, інтеграція, акумуляція ресурсів, тощо).
3. Інструменти державної підтримки	Програмно-цільові пакети, інвестиційні гарантії, субсидії, преференції, <i>державно-приватні партнерства</i> (ДПП).
4. Механізми управління ризиками	Комплекси дій щодо ідентифікації, моніторингу та мінімізації ризиків (військових, соціальних, екологічних, інституційних).
5. Засоби розвитку конкурентних переваг	Локалізація кластерів, інноваційні хаби, інфраструктурні вузли, логістичні центри, експортні платформи, людський капітал.

* Визначено, науково обґрунтовано, сформульовано та систематизовано авторами за урахування рекомендацій [15-18]

З огляду на вказане, формалізація функціоналів семи повоєнних МРЗ в інтегрованій системі ГБСС РПР – є наступною:

- Зона № 1. Цільова функція: відновлення інфраструктури, забезпечення безпеки, розгортання первинних сервісів. Інструменти: швидке бюджетне фінансування, спец.фонди швидкого реагування, цільові військово-господарські програми. Управління ризиками: гнучкі моделі реагування на динамічні загрози, адаптивне планування. Конкурентні переваги: спеціальні режими відновлення і податкові пільги для релокацій.

Зона № 2. Цільова функція: логістичне з'єднання регіонів, перерозподіл ресурсів. Інструменти підтримки: розвиток мультимодальної інфраструктури, координаційні платформи регіонального рівня, державне субсидування транзитних хабів. Управління ризиками: прогнозування та децентралізоване управління потоками. Конкурентні переваги: логістична інтеграція та регіональні сервісні кластери.

Зона № 3. Цільова функція: стабілізація, запобігання соціальному розпаду. Інструменти підтримки: пакети гуманітарної та інфраструктурної допомоги, житлові програми. Управління ризиками: соціальні буфери, моніторинг внутрішньої міграції. Конкурентні переваги: створення зон соціального відновлення та мікробізнесу.

Зона № 4. Цільова функція: контрольована стабілізація територій із морським потенціалом. Інструменти: компенсаційні програми для населення, розвиток портової інфраструктури. Управління ризиками: моделі адаптації до кліматичних та безпекових ризиків. Конкурентні переваги: розвиток сучасної агрокультури та енергетики.

Зона № 5. Цільова функція: акумуляція людських і підприємницьких ресурсів. Інструменти підтримки: бізнес-інкубатори, програми підтримки релокованих підприємств. Управління ризиками: управління демографічним перенавантаженням та адаптація ринку праці. Конкурентні переваги: динамічне підприємництво, транскордонна економіка і ущільнення міжрегіональної взаємодії.

Зона № 6. Цільова функція: технологічна трансформація та інтеграція інновацій. Інструменти підтримки: пріоритетне державне інвестування, науково-технологічні платформи, державно-приватні інноваційні фонди. Управління ризиками: оцінка технологічних розривів і контроль проєктних ризиків. Конкурентні переваги: цифрова економіка, смарт-інфраструктура та STEM-освіта.

Зона № 7. Функція: запуск нової хвилі реіндустріалізації. Інструменти: індустриальні парки, експортні кредити, *спеціальні економічні зони (СЕЗ)*. Управління ризиками: гео-економічний моніторинг, стимулювання внутрішнього попиту. Конкурентні переваги: виробництво з високою доданою вартістю та індустриальні кластери.

Системна перевага інтегрованої моделі ГБСС РПР (табл. 3 та рис. 1) полягає в її динамічності та багаторівневості.

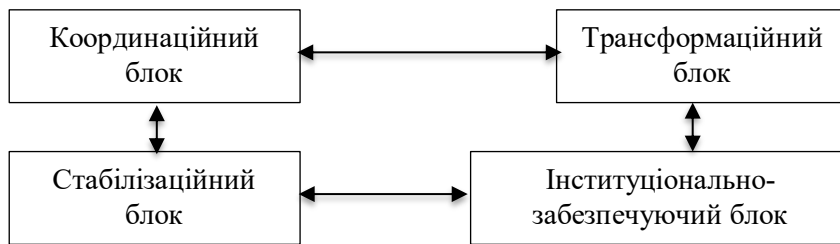

Рис. 1. Структурно-логічна схема інтегрованої системи гібридного стратегування реконструктивного просторового розвитку (авторська розробка)

Де, Координаційний блок – відповідає за координацію між МРЗ; Трансформаційний блок – демонструє реалізацію дії трансформаційних механізмів (модернізація, інновації, тощо); Стабілізаційний блок – представляє стабілізаційні дії, які спрямовані на декомпресію та соціо-еколого-економічну рівновагу; Інституційно-забезпечуючий блок – символізує інституційно-забезпечуючий аспект (нормативне поле, фінансові інструменти, тощо).

Таблиця 3.

Інтегрована система гібридного стратегування РРР *

№ МРЗ	Цільова функція	Інструменти державної підтримки	Управління ризиками
1.	Термінове відновлення КІ та базових сервісів.	Фонди швидкого реагування, спец. програми відновлення.	Адаптивне реагування на загрози, кризове планування.
2.	Логістичне з'єднання регіонів та координація потоків.	Розвиток КІ, платформи регіонального узгодження.	Прогнозування потоків, координація у кризових ситуаціях.
3.	Стабілізація та запобігання соціальній фрагментації.	Гуманітарна допомога, програми житлової і соціальної підтримки.	Моніторинг внутрішньої міграції, запобігання соціальній напрузі.
4.	Контрольована стабілізація природо-господар. діяльності прибережних регіонів.	Підтримка портової інфраструктури, компенсаційні програми.	правління кліматичними та безпековими ризиками.
5.	Акумуляція людського та підприємницького капіталу.	Інкубатори бізнесу, програми релокації підприємств.	Регуляція демограф. навантажень, балансування ринку праці.
6..	Технологічна трансформація, інфраструктурний прорив.	Державно-приватні інноваційної платформи, STEM-програми.	Контроль технологічних та проєктних ризиків.
7.	Запуск нової хвилі реіндустріалізації та експортного виробництва.	Індустріальні парки, експортне кредитування, СЕЗ.	Геоелекономічний моніторинг, стратегія внутрішнього попиту.

*Сформульовано, обґрунтовано та систематизовано авторами за урахування напрацювань, репрезентованих у [12-14]

Вона поєднує централізовані директиви й регіональну автономію, індикативне планування й адаптивні контури реагування на кризи в умовах зростання загроз та ресурсних обмежень. Запровадження моделі забезпечить: баланс між локальною специфікою та національною цілісністю; недопущення надмірної концентрації ресурсів в окремих МРЗ; прискорення реалізації пріоритетів

відновлення, модернізації та РПП; реалізацію гібридної стратегії з урахуванням полівекторної динаміки внутрішніх і зовнішніх ризиків. Узгодження управлінських механізмів між МРЗ різних сценарних форматів формує цілісність РПП в умовах асиметричних викликів і поляризації ресурсів. Для цього здійснено їх типізацію за функціональним призначенням (табл. 4) та групування механізмів за вертикальними й горизонтальними векторами взаємодії.

Таблиця 4.

Типізація механізмів узгодження за критерієм функціонального призначення *

Тип механізмів	Ключова функція
1. Інституційно-координаційні	Забезпечення міжрівневої взаємодії (держава – макрорегіональна зона – регіон – громада), координація сценаріїв розвитку МРЗ.
2. Програмно-планувальні	Гармонізація стратегічних і середньострокових планів відновлення на основі сценарної відповідності.
3. Інфраструктурно-логістичні	Об'єднання логістичних, енергетичних та цифрових мереж як єдиного просторового каркасу.
4. Бюджетно-фінансові	Вирівнювання міжзональних диспропорцій шляхом фіскальних і трансфертних механізмів.
5. Інвестиційно-інноваційні	Узгодження інструментів стимулювання інвестиційної активності, розгортання інноваційної екосистеми.
6. Соціально-гуманітарні	Балансування мобільності трудових ресурсів, міграційної політики, вільного доступу до послуг.
7. Ризик-орієнтовані (безпекові)	Скоординоване управління загрозами різної природи на основі регіональних профілів ризику.

* Сформульовано, обґрунтовано і систематизовано авторами

Перша – це вертикальна узгодженість забезпечить взаємодію рівнів: «національного ↔ макрорегіонального ↔ регіонального ↔ локального». Механізми, які слід використовувати для узгодження виробничо-господарської та соціо-еколого-економічної діяльності передбачають використання: платформ стратегічного сценарного узгодження; регіональних рад міжзонального розвитку; гнучкого нормативно-правового поля з урахуванням сценарної спеціалізації зон; засобів впровадження індикативного планування з міжзональними критеріальними показниками. Друга – це горизонтальна узгодженість між усіма (парами) МРЗ із механізмами: транскордонні та міжзональні економічні коридори; платформи управління транспортною, цифровою та енергетичною інфраструктурою; механізми синхронізації проектного портфеля за пріоритетними осями розвитку; міжрегіональні пакети пілотних проектів і спеціальних економічних форматів.

Модель узгодження управлінських інструментів між МРЗ ґрунтується на матричному узгодженні за п'ятьма функціональними полями (табл. 5) та полівекторному сценарно-прогнозному узгодженні між МРЗ із контрастними сценаріями (табл. 6), що надає переваги: а) системність замість фрагментарного управління; б) синергію між МРЗ із різними стратегічними ролями; в)

оптимізацію ресурсів завдяки міжзональній взаємодії; г) адаптивність до асиметрій повоєнного відновлення. А, полівекторне сценарно-прогнозне узгодження, що визначається як процес міжзональної адаптації управлінських дій (табл. 7): 1) спирається на прогнозовану взаємозалежність динаміки відновлення, ризиків і ресурсних потоків у різних сценаріях (мобілізація, компресія, декомпресія, модернізація, координація, реіндустріалізація, тощо); 2) передбачає: просторову взаємодоповнюваність МРЗ, синхронізацію темпів відновлення, запобігання сценарним конфліктам і забезпечення цілісності процесу замість локальних фрагментарних ініціатив.

Таблиця 5.

Матричне узгодження (за функціональними полями) *

Функціональне поле	Механізми узгодження
1. Економіка	Механізми регіонального інвестиційного банку розвитку, міжзональні кластери.
2. Трудові ресурси	Координація вахтової зайнятості, портали мобільності населення.
3. Соціальна політика	Системи взаємного доступу до сервісів, трансфер освіти і медичних послуг,
4. Охорона довкілля	Узгодження екологічних рамок на міжзональному рівні, єдині стандарти.
5. Цифрова трансформація	Системи регіонального обміну даними, Smart-інтеграція з єдиним API.

* Сформульовано, обґрунтовано і систематизовано авторами

Таблиця 6.

Особливості полівекторного сценарно-прогнозного узгодження між макрорегіональними зонами з контрастними сценаріями

Зона I	Зона II	Механізми узгодження
Зона мобілізації (Зона 1)	Зонакомпресії (Зона 5)	Перерозподіл трудових ресурсів, фінансові компенсації, пріоритетне фінансування релокацій.
Зона декомпресії (Зона 3 і 4)	Зонамодернізації (Зона 6)	Гуманітарний коридор сервісів, балансування демографічних і соціальних навантажень, соціально-екологічно-економічне збалансування.
Зона координації (Зона 2)	Індустріальний пояс (Зона 7)	Синхронізація транспортно-логістичних та енергетичних ланцюгів постачання.
Зона модернізації (Зона 6)	Всі сім МРЗ	Технологічна стандартизація, цифрова уніфікація, обмін інноваційними проєктами і рішеннями.

* Сформульовано, обґрунтовано і систематизовано авторами

Таблиця 7.

Типові форми контрастності сценаріїв і завдання полівекторного сценарно-прогнозного узгодження *

Контрастні сценарії	Проблематика	Завдання узгодження
Мобілізація (Зона 1) ↔ Компресія (Зона 5)	Перенавантаження людським капіталом західних територій, депопуляція зони відновлення.	Забезпечення стимулів до повернення трудових ресурсів, податкові преференції на мобілізаційних територіях.
Декомпресія (Зони 3/4)	Нерівномірний доступ до	Забезпечення «гуманітарного

Контрастні сценарії	Проблематика	Завдання узгодження
↔ Модернізація (Зона 6)	критичної інфраструктури та інноваційних сервісів.	коридору», цифрове вирівнювання доступу до базових і технологічних сервісів.
Координація (Зона 2) ↔ Індустріалізація (Зона 7)	Розриви в логістичних ланцюгах, нестача інфраструктурної пропускної здатності.	Формування єдиного логістичного каркасу, модернізація вузлів інтеграції.
Компресія (Зона 5) ↔ Декомпресія (Зона 3 і 4)	Соціальний конфлікт між зона-ми скупчення і розвантаження.	Балансування соціальної мобільності, управління міграційним тиском.
Модернізація (Зона 6) ↔ Усі зони	Диспропорції у темпах технологічного розвитку.	Уніфікація стандартів, трансфер інновацій, розвиток інституційної спроможності на периферії.

* Сформульовано, обґрунтовано та систематизовано авторами

Певним чином узагальнюючи наведене, зазначимо: просторово-функціональними особливостями полівекторного сценарно-прогнозного узгодження є: а) логістична взаємозалежність: зона координації (№2) – критичний вузол для транспортування продукції з індустріальної зони (№7) та постачання зон декомпресії (№3 і №4); б) інноваційна дифузія: зона модернізації (№6), за авторськими передбаченнями, повинна відігравати роль генератора трансферу технологій у зони з нижчим рівнем розвитку; в) людський капітал як ресурсне ядро: перерозподіл через спеціальні програми вахтової мобільності та кооптування, освітньої ротації, а також молодіжних ініціатив між зоною компресії (№5) і зонами мобілізації та індустріалізації (№1 і №7).

Очікувані результати від впровадження моделі полівекторного сценарно-прогнозного узгодження полягають у зниженні сценарних конфліктів і фрагментацій управління, стабілізації РПР, забезпеченні перетоку ресурсів та людського капіталу, формуванні архітектури довгострокової взаємодії між усіма МРЗ і сприянні справедливому та послідовному відновленню потенціалу країни. Узагальнена схема структурної інтеграції механізмів управління у модель ГБСС (рис. 2), обґрунтованість якої подано у [11, 12], може використовуватися суб'єктами управління різних рівнів. А, саме:

1) центральні органи виконавчої влади – для формування збалансованої просторової політики, оптимізації міжрегіонального бюджетного планування та створення стратегічних рамкових документів;

2) обласні адміністрації й ради – для адаптації регіональних стратегій до гібридної логіки, формування портфелів сценарних проєктів і реалізації міжзональних ініціатив у транспорті, мобільності та логістиці;

3) органи місцевого самоврядування – для участі у програмно-цільових блоках ГБСС, розвитку міжгромадських партнерств і формування локальних стратегій, узгоджених із вищими інтеграційними механізмами;

4) міжнародні партнери та донори – задля таргетування інвестицій і технічної допомоги за сценарними завданнями, координації дій на макро- і мезорівнях, підвищення ефективності багаторівневого управління РПР.

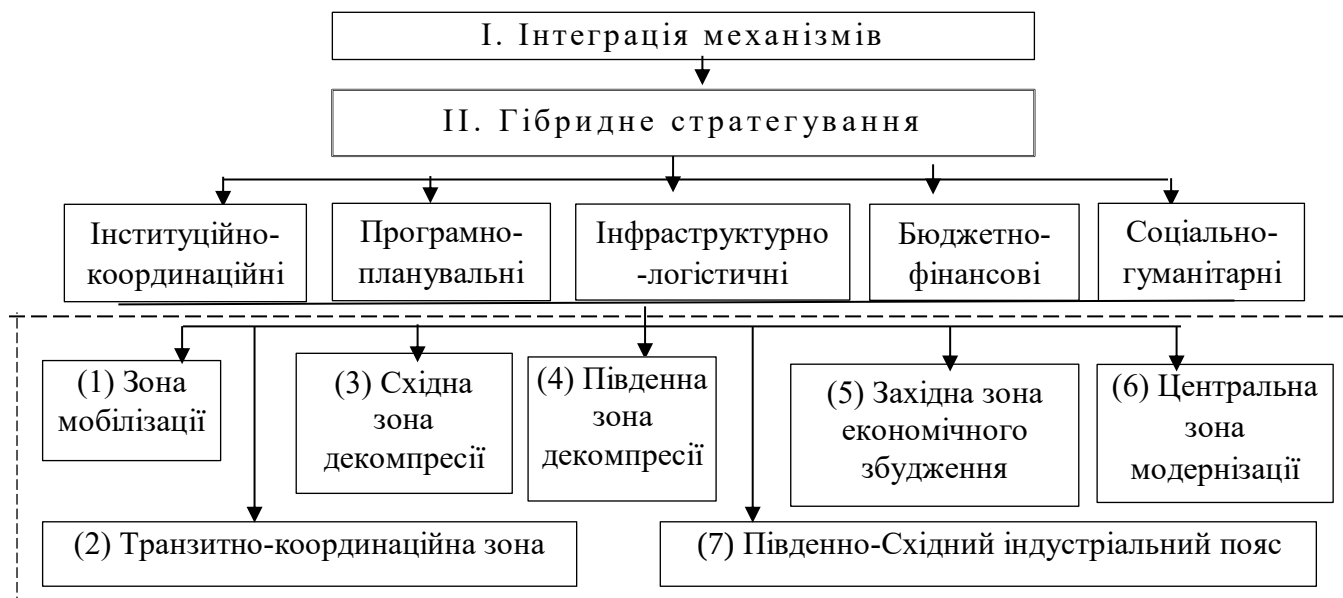

Рис. 2. Узагальнена схема структурної інтеграції механізмів управління у рамкову модель ГБСС РПР (авторська розробка)

На рис. 2 подано багаторівневу архітектуру моделі ГБСС. Верхній рівень – відображає інтеграцію механізмів у єдину гібридну рамку, яка враховує просторову, сценарну та функціональну специфіку семи МРЗ. Другий рівень – це ядро ГБСС, що об'єднує різні управлінські підходи: від мобілізаційного реагування до інноваційної модернізації, від стабілізаційної декомпресії до економічної компресії. Третій рівень – охоплює п'ять кластерів механізмів: а) інституційно-координаційні (інтеграція управління по вертикалі й горизонталі); б) програмно-планувальні (узгодження стратегій і сценаріїв у часі); в) інфраструктурно-логістичні (формування транспортно-цифрового каркасу); г) бюджетно-фінансові (перерозподіл ресурсів і ризиків); д) соціально-гуманітарні (рівний доступ до базових сервісів і стабілізація соціуму). Четвертий рівень – це сім МРЗ в якості реципієнтів адаптивних механізмів. Оскільки: мобілізаційна зона (№1) – потребує швидкої ресурсної підтримки; транзитно-координаційна (№ 2) – логістичних інструментів; східна й південна зони декомпресії (№ 3 і 4) – механізмів стабілізації та реконструкції; західна зона збудження (№ 5) – бюджетного вирівнювання; центральна зона модернізації (№ 6) – інноваційних рішень; південно-східний індустріальний пояс (№ 7) – запуску/форсованого перезапуску реіндустріалізації. Таким чином, схема демонструє, що гібридна стратегія є не сумою окремих важелів і дій, а динамічною платформою інтегрованого управління. Її застосування забезпечує: а) перехід від

фрагментарності до цілісності; б) уникнення дублювання функцій; в) зростання інституційної спроможності; г) формування просторово збалансованої моделі зростання; д) підвищення координованості внутрішньої й зовнішньої підтримки відновлення.

Змістовна значимість процесів структурного угруповання механізмів управління у ГБСС – це системно впорядкована класифікація управлінських механізмів за домінантними функціональними ознаками, що характеризує їхню роль, взаємозв'язки та цільову спрямованість у межах сценарно-диференційованих стратегій РПР семи МРЗ із урахуванням їх просторової спеціалізації, ресурсного потенціалу, рівня руйнувань і стратегічного призначення. Тож, маємо можливість обґрунтувати Концепт *Стратегії сценарно-диференційованого інтегрованого управління реконструктивним просторовим розвитком України на 2025–2035 рр.* (ССДІУ-2035), що є концептуальною рамкою державної політики відновлення і модернізації України, що враховує сценарну специфіку, функціональну роль і ресурсний потенціал семи МРЗ. Її мета – полягає у формуванні адаптивної та інтегрованої системи економічного менеджменту РПР, орієнтованої на синергію між зонами, збалансованість ресурсів і стійкість управлінських рішень.

Основні завдання Стратегії-2035: 1) закріплення сценарних форматів розвитку (мобілізація, стабілізація, компресія, модернізація, координація, реіндустріалізація, реконструкція); 2) формування інтегрованої матриці управлінських механізмів відповідно до функцій, потенціалу і масштабів втрат кожної МРЗ; 3) забезпечення міжзональної координації та адаптивного балансування ресурсних потоків; 4) створення системи індикативного планування, моніторингу та сценарної корекції.

Методологічна основа ССДІУ-2035 – поєднує сценарне моделювання, функціонально-територіальну типізацію, механізми економічного менеджменту та інституційно-нормативне забезпечення.

Структурна логіка – передбачає чотири взаємопов'язані блоки управління: 1) координаційний: синхронізація дій між МРЗ; 2) трансформаційний: модернізація та інноваційний розвиток; 3) стабілізаційний: забезпечення соціо-еколого-економічної рівноваги; 4) інституційний: нормативно-правове поле, фінансування, ДПП.

Очікувані ефекти реалізації ССДІУ-2035: 1) просторово збалансована система реконструкції; 2) зниження міжрегіональних диспропорцій і ризиків фрагментації; 3) підвищення стійкості та ефективності економічного менеджменту; 4) інтеграція інноваційних і цифрових рішень у просторове управління.

Пропонована до запровадження ССДІУ-2035, на авторське переконання, створить методологічні та практичні передумови для довгострокового відновлення України, забезпечуючи функціональну взаємодоповнюваність регіонів, сценарну гнучкість і стратегічну узгодженість державної політики РПР. Задля отримання очікуваних ефектів, можна, й надалі, напрацювати і

поглиблювати конкретний перелік рекомендацій щодо реалізації на практиці ССДІУ-2035. А, в їхніх межах, сформувані і запропонувати заходи з: розробки і подання проєкту стратегії на затвердження КМУ; здійснення пілотного впровадження у 2026–2027 рр. у трьох МРЗ із різними сценаріями (мобілізаційним, модернізаційним, компресійним чи іншим); залучення наукових установ НАН України для наукового супроводу реалізації та моніторингу результатів.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Проведене дослідження засвідчило наступне: ефективне управління просторовим розвитком України в умовах поствоєнної реконструкції вимагає радикального оновлення стратегічних підходів і формування нової архітектури державного управління, здатної враховувати міжрегіональні диспропорції, варіативність сценаріїв розвитку та функціональну специфіку макрорегіональних зон. Запропонована модель гібридного стратегування поєднує принципи сценарної диференціації, функціонально-територіальної типізації та інструменти інтегрованого економічного менеджменту. Обґрунтований концепт Стратегії сценарно-диференційованого інтегрованого управління (ССДІУ-2035) дозволяє системно структурувати управлінські механізми у відповідності до типології регіонів, визначити пріоритетні блоки стратегічних інструментів і забезпечити міжзональну координацію управлінських рішень. Визначені функціональні блоки управління (координаційний, трансформаційний, стабілізаційний, інституційно-забезпечувальний) формують базу для цілісної моделі просторового стратегування, здатної не лише адаптуватися до динаміки ризиків, але й бути каталізатором довгострокової економічної стабільності. Зазначене стало основою для отримання значимої для економічної науки новизни, що полягає у поєднанні інституційного, сценарного та функціонального підходів у єдину гібридну модель стратегічного просторового управління. Практична значущість дослідження: у розробці структурних компонент (сценарна визначеність; цільова функція зони; інструменти підтримки; механізми управління ризиками; засоби розвитку конкурентних переваг) інтегрованої системи гібридного стратегування РПР можуть бути використані як методологічна основа для розробки регіональних стратегій, програм відновлення, планів міжрегіональної інтеграції та оновлення регіональної політики регенерації країни.

Перспективи подальших досліджень передбачають: а) розширення моделі шляхом включення інтегральних показників стійкості та реабілітаційної спроможності монофункціональних систем; б) формалізацію алгоритмів синхронізації управлінських рішень між МРЗ із різною сценарною динамікою; в) створення цифрових інструментів моделювання у форматі смарт-регіонів; г) адаптацію моделі ГБСС до викликів євроінтеграції та «зеленої» реконструкції на засадах ESG-орієнтованого розвитку (екологічна відповідальність, соціальна інклюзивність, прозоре й адаптивне управління). Отже, результати дослідження формують підґрунтя для нової наукової парадигми просторової політики

реконструкції в умовах багатовекторних ризиків і структурної перебудови економіки задля системно узгодженого поствоєнного відновлення України.

Список використаних джерел

1. Rodriguez-Pose A., Garcilazo E. Quality of government and the returns of investment: examining the impact of cohesion expenditure in European regions. OECD Regional Development Working Papers. 2013. DOI: <https://dx.doi.org/10.1787/5k43n1zv02g0-en>. (дата звернення 30.07.2025).
2. Barca F., McCann P., Rodríguez-Pose A. The case for regional development interventions: place-based versus place-neutral approaches. *Journal of Regional Science*. 2012. No 52 (1). P. 134–152. URL: <https://ideas.repec.org/a/bla/jregsc/v52y2012i1p134-152.html> (дата звернення 30.07.2025).
3. Copus A. From coreperiphery to polycentric development: concepts of spatial and aspatial peripherality. *European Planning Studies*. 2001. No. 9 (4). P. 539–552. URL: <https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/713666491> (дата звернення 30.07.2025).
4. Gräbner C., Hafele J. The emergence of core-periphery structures in the European Union: A complexity perspective, *ZOE Discussion Papers*, 2020. No. 6. URL: www.econstor.eu/bitstream/10419/224134/1/172895116X.pdf (дата звернення 30.07.2025).
5. Davies S. Regional resilience in the 2008–2010 downturn: comparative evidence from European countries. *Camb J Reg Econ Soc*. 2011. No. 4 (3). P. 369–382.
6. Valderrábano M., Nelson C., Nicholson E., Etter A. Using ecosystem risk assessment science in ecosystem restoration: A guide to applying the Red List of Ecosystems to ecosystem restoration. Gland, Switzerland: IUCN, 2021. URL: <https://portals.iucn.org/library/sites/library/files/documents/2021-042-En.pdf> (дата звернення 01.08.2025).
7. Данилишин Б., Пилипів В., Обиход Г. Резильєнтність регіонів в контексті досягнення цілей сталого та відповідального споживання туристичних ресурсів: екологія, економіка та соціум. *Економіка та суспільство*. 2025. № 71. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-71-105> (дата звернення 02.08.2025).
8. Лібанова Е., Бистряков І. Післявоєнна Україна: інноваційна організація просторового розвитку. *Демографія та соціальна економіка*, 2025. № 60 (2). С. 32–51. DOI: <https://doi.org/10.15407/dse2025.02.032> (дата звернення 02.08.2025).
9. Покровська Н.М. Концептуальні засади післявоєнного відновлення України, економічні аспекти. *Вісник Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля*. 2022. № 4 (274). 41–47. DOI: <https://doi.org/10.33216/1998-7927-2022-274-4-41-47> (дата звернення 02.08.2025).
10. Сторонянська І.З., Залуцький І.Р. Детермінація засад регіональної політики в контексті сучасних викликів просторового розвитку в Україні. *Економіка України*. 2023. № 66 (10(743)). С. 23–43. DOI: <https://doi.org/10.15407/economyukr.2023.10.023> (дата звернення 02.08.2025).
11. Підоричева І.Ю. Інноваційні спільноти та їх можливості у відродженні постраждалих від війни українських територій на засадах стійкості й сталості. *Економіка України*. 2023. № 10. С. 3–22. URL: <http://jnas.nbuv.gov.ua/article/UJRN-0001440215> (дата звернення 02.08.2025).
12. Микитенко В.В., Микитенко Д.О., Чупріна М.О. Сценарне моделювання просторового відновлення макрорегіональних зон України: соціо-еколого-економічні пріоритети реконструкції. *Демографія та соціальна економіка*. 2025. № 1 (59). С. 109 – 132. DOI: <https://doi.org/10.15407/dse2025.01.109> (дата звернення 02.08.2025).
13. Микитенко В.В. Прогнозний формат гібридного сценарію просторового відновлення: інформаційно-технологічна архітектура та соціо-еколого-економічні детермінанти. *Вісник економічної науки України*. 2024. № 2 (47). С. 12–21. DOI: [https://doi.org/10.37405/1729-7206.2024.2\(47\).12-21](https://doi.org/10.37405/1729-7206.2024.2(47).12-21) (дата звернення 02.08.2025).

14. Микитенко В.В., Чупріна М.О. Полівекторна сценарно-прогнозна модель реконструктивно-просторового розвитку України у повоєнному періоді. *Науковий вісник Міжнародної асоціації науковців. Серія: економіка, управління, безпека, технології*. 2025. № 4(1). DOI: <https://doi.org/10.56197/2786-5827/2025-4-1-1> (дата звернення 02.08.2025).
15. Відновлення України: побудова більш сталої, процвітаючої та стійкої економіки. OECD. URL: https://uploads-ssl.webflow.com/625d81ec8313622a52e2f031/631985c8ab8fa2e9c1b1e3ba-UA%20Economic%20Recovery_UKR.pdf (дата звернення 01.08.2025).
16. Smas L., Schmitt P. Positioning regional planning across Europe. *Regional Studies*, 2020. No. 55(5), 778–790. DOI: <https://doi.org/10.1080/00343404.2020.1782879>
17. Territorial and spatial planning. A key instrument for development and good governance with a particular focus on countries in transition. 2008. UN. New York. Geneva. URL: https://unece.org/sites/default/files/2022-01/spatial_planning_e.pdf. (дата звернення 02.08.2025).
18. П'ята Міжнародна конференція з питань реформ в Україні. 2022. URL: <https://rdo.in.ua/en/an-nounce/ukraine-recovery-conference-urc-2022> (дата звернення 02.08.2025).

References

1. Rodriguez-Pose, A., Garcilazo, E. (2013). Quality of government and the returns of investment: examining the impact of cohesion expenditure in European regions. OECD Regional Development Working Papers. DOI: <https://dx.doi.org/10.1787/5k43n1zv02g0-en>
2. Barca, F., McCann, P., Rodriguez-Pose, A. (2012). The case for regional development interventions: place-based versus place-neutral approaches. *Journal of Regional Science*, 52 (1), 134–152. URL: <https://ideas.repec.org/a/bla/jregsc/v52y2012i1p134-152.html>
3. Copus, A. (2001). From coreperiphery to polycentric development: concepts of spatial and aspatial peripherality. *European Planning Studies*, 9 (4), 539–552. URL: <https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/713666491>
4. Gräbner, C., Hafele, J. (2020). The emergence of core-periphery structures in the European Union: A complexity perspective, *ZOE Discussion*. 6. URL: www.econstor.eu/bitstream/10419/224134/1/172895116X.pdf
5. Davies, S. (2011). Regional resilience in the 2008–2010 downturn: comparative evidence from European countries. *Camb J Reg Econ Soc*, 2011, 4 (3), 369–382.
6. Valderrábano, M., Nelson, C., Nicholson, E., Etter, A. (2021). Using ecosystem risk assessment science in ecosystem restoration: A guide to applying the Red List of Ecosystems to ecosystem restoration. Gland, Switzerland: IUCN. URL: <https://portals.iucn.org/library/sites/library/files/documents/2021-042-En.pdf>
7. Danylyshyn, B., Pylypiv, V., Obykhod, H. (2025). Rezylientnist rehioniv v konteksti dosiahnennia tsilei staloho ta vidpovidalnoho spozhyvannia turystychnykh resursiv: ekolohiia, ekonomika ta sotsium [Resilience of regions in the context of achieving the goal of sustainable and responsible consumption of tourism resources: ecology, economy and society]. *Ekonomika ta suspilstvo – Economy and society*. 71. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-71-105> [in Ukrainian].
8. Libanova, E., Bystriakov, I. (2025). Ukraina povoiennoho periodu: innovatsiina orhanizatsiia prostorovoho rozvytku [Ukraine of the new period: innovative organization of spatial development]. *Demohrafiia ta sotsialna ekonomika – Demography and Social Economy*, 2 (60), 32–51. DOI: <https://doi.org/10.15407/dse2025.02.032> [in Ukrainian].
9. Pokrovska, N.M. (2022). Kontseptualni zasady pisliavoiennoho vidnovlennia Ukrainy, ekonomichni aspekty [Conceptual principles of the post-war revival of Ukraine, economic aspects]. *Visnyk Skhidnoukrainskoho natsionalnoho universytetu imeni Volodymyra Dalia* –

- Bulletin of the Volodymyr Dahl East Ukrainian National University*, 4 (274), 41–47. DOI: <https://doi.org/10.33216/1998-7927-2022-274-4-41-47> [in Ukrainian].
10. Storonińska, I.Z., Zalutskyi, I.R. (2023). Determinants of regional policy in the context of current challenges of spatial development in Ukraine [Determination of the principles of regional policy in the context of current challenges of spatial development in Ukraine]. *Ekonomika Ukrainy – Economy of Ukraine*, 66 (10(743)), 23–43. DOI: <https://doi.org/10.15407/economyukr.2023.10.023> [in Ukrainian].
 11. Pidorycheva, I.Yu. (2023). Innovations of the community and their possibilities in the development of remote areas of Ukrainian territories on the basis of stability and sustainability. *Ekonomika Ukrainy – Economy of Ukraine*, 10, 3–22. URL: <http://jnas.nbu.gov.ua/article/UJRN-0001440215> [in Ukrainian].
 12. Mykytenko, V.V., Mykytenko, D.O., Chuprina, M.O. (2025). Scenario modeling of spatial regeneration of macro-regional zones of Ukraine: socio-ecological and economic priorities of reconstruction. *Demografiia ta sotsialna ekonomika – Demography and Social Economy*, 59(1), 109–132. DOI: <https://doi.org/10.15407/dse2025.01.109> [in Ukrainian].
 13. Mykytenko, V.V. (2024). Forecast format of a hybrid spatial renewal scenario: information-technological architecture and socio-ecological-economic determinants. *Visnyk ekonomichnoi nauky Ukrainy – Bulletin of Economic Science of Ukraine*, 2 (47), P. 12–21. DOI: [https://doi.org/10.37405/1729-7206.2024.2\(47\).12-21](https://doi.org/10.37405/1729-7206.2024.2(47).12-21) [in Ukrainian].
 14. Mykytenko, V.V., Chuprina, M.O. (2025). Polyvector scenario-forecast model of reconstruction-spatial development of Ukraine in the post-war period. *Naukovyi visnyk Mizhnarodnoi asotsiatsii naukotsiv. Seriya: ekonomika, upravlinnia, bezpeka, tekhnologii – Scientific Bulletin of the International Association of Scientists. Series: Economics, Management, Security, Technology*, 4(1). DOI: <https://doi.org/10.56197/2786-5827/2025-4-1-1> [in Ukrainian].
 15. Vidnovlennia Ukrainy: pobudova bilsh staloi, protsvitaiuchoi ta stiikoi ekonomiky [Ukraine's revival: building more solid, prosperous and stable economy]. OECD. URL: https://uploads-ssl.webflow.com/625d81ec8313622a52e2f031/631985c8ab8fa2e9c1b1e3ba_UA%20Economic%20Recovery_UKR.pdf [in Ukrainian].
 16. Smas, L., Schmitt, P. (2020). Positioning regional planning across Europe. *Regional Studies*, 55(5), 778–790. DOI: <https://doi.org/10.1080/00343404.2020.1782879> [in English].
 17. Territorial and spatial planning. A key instrument for development and good governance with a particular focus on countries in transition (2008). UN. New York. Geneva. URL: https://unece.org/sites/default/files/2022-01/spatial_planning_e.pdf [in English].
 18. Fifth International Conference on Reforms in Ukraine (2022). URL: <https://rdo.in.ua/en/announce/ukraine-recovery-conference-urc-2022> [in Ukrainian].

Отримано:	11.08.2025	Beérkezett:	2025.08.11	Received:	11.08.2025
Прийнято до друку:	19.08.2025	Elfogadva:	2025.08.19	Accepted:	19.08.2025
Опубліковано:	30.09.2025	Megjelent:	2025.09.30	Published:	30.09.2025